PROJEKT SENIOŘI

PharmDr. Ivana Sokolová[1]
PharmDr. Marie Dostálová[2]
[1]Lékárna Modrá Hvězda, Bílovec;
[2]Lékárna Náměstí, Bílovec

Starší pacienti tvoří skupinu nemocných s vysokou polymorbiditou a častou polyfarmakoterapií. Dostávají obvykle složitá a nejasná doporučení ohledně užívání léků a je zřejmé, že ze strany pacientů není snadné taková doporučení správně dodržovat. Příčinou nespolupráce při užívání navrhovaného lékového režimu může být i řada dalších faktorů, které komplikují racionální farmakoterapii ve stáří – časté poruchy paměti, které neumožňují pacientům zapamatovat si informace rychle předávané lékařem v ambulanci či lékárníkem v lékárně, poruchy jemné motoriky, a s tím spojené problémy s manipulací s léky apod. Problematická je i orientace seniora v odborných pojmech – většina pacientů nemá zdravotnické vzdělání a není schopná porozumět nejen odborné terminologii, ale i řadě vysvětlení pro nás běžných.

Je zřejmé, že podrobnější a srozumitelné vědomosti o lécích a jejich správném užití vedou u pacientů k efektivnější a bezpečnější léčbě a ke zlepšení kvality života, která hraje u seniorů významnou roli. S cílem prohloubit znalosti pacientů o úskalích bezpečné a účinné farmakoterapie ve stáří a vyškolit lékárníky v geriatrické problematice tak, aby pomáhali racionálně vzdělávat pacienty seniory v racionálním užití léků, zahájila Česká lékárnická komora minulý rok ve spolupráci se Svazem důchodců České republiky, Geriatrickou klinikou 1. lékařské fakulty UK a Sekcí klinické farmacie ČFS JEP Projekt SENIOŘI.

Tento projekt je zaměřen na poskytování klinicky orientovaného lékového poradenství starším nemocným. Probíhá formou cílených školení lékárníků-školitelů zapojených do projektu v geriatrické problematice (certifikovaný kurs Farmaceutická péče u geriatrických nemocných) a následnými přednáškami těchto lektorů pacientům seniorům na témata týkající se hlavních zásad v oblasti racionálního užití léků. Organizátory projektu jsou za Svaz důchodců ČR prof. RNDr. PhMr J. Solich, CSc., za Sekci KF ČFS JEP a Geriatrickou kliniku 1. LF UK PharmDr. D. Fialová, Ph.D., a za ČLK prezident Komory Mgr. S. Havlíček a viceprezident Mgr. M. Hojný. Jako koordinátorky projektu působí PharmDr. Dana Syrová z VFN Praha a Mgr. Jana Gregorová z FN Bulovka.

V minulém roce proběhlo 25 přednášek lékárníků-školitelů pro seniory v různých oblastech ČR. Tyto první akce měly seznámit seniory s činností lékárníků a farmaceutických asistentů a zvýšit jejich povědomí o správném užití lékových forem. Jak již bylo zmíněno, základním zdrojem nedorozumění mezi pacientem a odborníkem je neznalost odborných pojmů a zdravotnické problematiky. Lékárníci na přednáškách projektu SENIOŘI proto pacientům zpočátku vysvětlili, co znamenají pojmy uvedené na krabičce léku – firemní název, název a síla účinné látky, co jsou látky pomocné a jaký mají význam apod., dále roli lékárníka a farmaceutického asistenta v lékárně a problémy, se kterými se lze na lékárníky a farmaceutické asistenty obracet. Teoretické informace o úskalích, která provázejí správné užití jednotlivých lékových forem, byly provázeny názornými obrázky a často vlastní demonstrací chyb při aplikaci a demonstrací správného podávání.

Ze srozumitelného poučení pacienta se odvíjí vždy lepší spolupráce v rámci léčby, snadnější dosažení terapeutického cíle, lepší pochopení generické substituce (senior je méně dezorientován záměnou léků) a snižuje se i nebezpečí duplikace léků, tj. užívání dvou stejných lékových přípravků. Grafické řešení obalů léčiv je mnohdy velmi podobné u zcela odlišných léků. Některé farmaceutické firmy se tímto způsobem více propagují, ale nám lékárníkům tím znesnadňují výdej léčivých přípravků a pacienti hůře odhalují případné záměny.

Všechna taková úskalí byla probírána při prvních seminářích Projektu SENIOŘI v různých regionech, na kterých se lékárníci představili při přednáškách jako odborníci na lékovou problematiku, otevření ke komunikaci s pacienty o problémech týkajících se racionální léčby a účinného a bezpečného užití léků.

Projekt SENIOŘI, na němž se podílíme, přispívá k vyšším znalostem pacientů seniorů v oblasti racionální farmakoterapie ve stáří, podporuje jejich compliance a pomáhá zlepšit vzájemnou komunikaci lékárník-pacient tak, aby se senioři nebáli obracet se svými dotazy na lékárníky.

ODBORNÉ VEDENÍ RUBRIKY PROJEKTU SENIOŘI:

PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D. (fialovad@ipvz.cz), Geriatrická klinika 1. LF UK, Praha;

PharmDr. Dana Syrová (dana.syrova@vfn.cz), NL Všeobecná fakultní nemocnice, Praha;

Mgr. Jana Gregorová (jana.gregorova@fnb.cz), NL Fakultní nemocnice Na Bulovce, Praha

V případě zájmu o aktivní zapojení se do projektu kontaktujte vedení projektu.

Garant rubriky: PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D.